

Komercdarbības speciālista lauksaimniecībā profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – komercdarbības speciālists lauksaimniecībā.
2. Profesijas kods – 3339 19.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – ceturtais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:

– komercdarbības speciālists lauksaimniecībā vada komercdarbības procesus, piedalās uzņēmuma stratēģijas un taktikas izstrādē, organizē lauksaimniecības produktu ražošanu un pārdošanu, koordinē lauksaimniecības darbības veikšanai nepieciešamo resursu (tai skaitā Eiropas Savienības finansējuma) ieguvu un sadali, organizē lauksaimniecības darbu, tehnoloģiskos procesus, seko līdzi un nodrošina komercdarbības, finanšu un darba tiesisko attiecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības, koordinē darba un vides aizsardzības prasību izpildi uzņēmumā, seko līdzi aktivitātēm lauksaimniecības nozarē gan Latvijā, gan pasaulē, orientējas lauksaimniecības produktu attīstības tendencēs un galvenajos statistikas rādītājos, organizē lauksaimniecības uzņēmuma darbībai nepieciešamās dokumentācijas apriti.

Komercdarbības speciālists lauksaimniecībā strādā ar lauksaimniecību saistītos uzņēmumos vai strādā kā pašnodarbinātā persona, vai individuāls komersants.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja organizēt komercdarbību lauksaimniecības nozarē, t.sk. lauksaimniecības produktu ražošanu, īpašu uzmanību pievēršot ekoloģiskajai un bioloģiskajai lauksaimniecībai.

2. Spēja koordinēt lauksaimniecības darbu tehnoloģiskos procesus.

3. Spēja noteikt, plānot un sasniegt lauksaimniecības uzņēmuma stratēģiskos un taktiskos mērķus.

4. Spēja analizēt uzņēmuma pamatlīdzekļu un apgrozāmo līdzekļu aprites īpatnības.

5. Spēja plānot un koordinēt uzņēmuma un tā struktūrvienību resursu mērķtiecīgu sadali.

6. Spēja deleģēt uzdevumus, uzraudzīt un kontrolēt to izpildi.

7. Spēja analizēt un novērtēt uzņēmuma saimnieciskās darbības rādītājus, sniegt priekšlikumus to uzlabošanai.

8. Spēja veidot uzņēmuma iekšējos pārskatus un atskaites, nodrošināt savstarpējo komunikāciju visu līmeņu personālam saistībā ar pārskatos un atskaitēs ietverto informāciju.

9. Spēja konstatēt, novērtēt saimnieciskās un finansiālās darbības riskus, mazināt to ietekmi uzņēmuma darbībā.

10. Spēja izzināt klientu vajadzības, prognozēt klientu uzvedības maiņas tendences un elastīgi reaģēt uz tām.

11. Spēja pieņemt lēmumus mainīgajos tirgus apstākļos.

12. Spēja veikt komercdarījumus, kas saistīti ar lauksaimniecības nozari.

13. Spēja izprast tirgus konkurences mehānismus, spēja sniegt priekšlikumus uzņēmuma konkurētspējas paaugstināšanai.

14. Spēja sekot aktualitātēm un statistiskajiem rādītājiem lauksaimniecības nozarē un analizēt tos.

15. Spēja piesaistīt nepieciešamo finansējumu un citus resursus komercdarbības attīstīšanai.

16. Spēja nodrošināt darba un vides aizsardzības prasību ievērošanu.

17. Spēja veidot ētikas normām atbilstošu darba vidi.

18. Spēja izmantot un piemērot komercdarbību un darba tiesiskās attiecības reglamentējošos normatīvos dokumentus.

19. Spēja prezentēt uzņēmuma vai struktūrvienības sasniegumus.

20. Spēja sazināties valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Plānot, organizēt, uzraudzīt, kontrolēt uzņēmuma darbību lauksaimniecības nozarē.

2. Veikt uzņēmuma situācijas analīzi un iespējamo risku prognozēšanu un mazināšanu.

3. Izvēlēties konkrētajos apstākļos uzņēmumam izdevīgāko lauksaimniecības produkcijas ražošanas nozari.

4. Nodrošināt atbilstošu lauksaimniecības nozaru speciālistu (ekspertu) piesaisti, lai nodrošinātu lauksaimniecības produkcijas atbilstību mūsdienu kvalitātes standartiem.

5. Piesaistīt nepieciešamo finansējumu komercdarbības attīstīšanai.

6. Prast organizēt uzņēmuma darbību lauksaimniecības jomā atbilstoši uzraudzības iestāžu prasībām.

7. Novērtēt lauksaimniecības tehnikas u.c. tehnoloģiju piemērotību uzņēmuma darbībai.

8. Sekot līdzi lauksaimniecības nozares aktualitātēm, tendencēm, analizēt tās uzņēmuma attīstīšanas kontekstā.

9. Prast veidot un kārtot ar profesionālo darbību saistīto dokumentāciju.

10. Veicināt uzņēmumā iegūto lauksaimniecības produktu reklamēšanu un pārdošanu.

11. Ievērot vides un darba aizsardzības prasības.

12. Prast sniegt pirmo palīdzību.

13. Veidot ētikas normām atbilstošu darba vidi.
14. Izmantot komercdarbību un darba tiesiskās attiecības reglamentējošos normatīvos dokumentus komercdarbības nodrošināšanai.
15. Pārvaldīt valsts valodu.
16. Pārvaldīt vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī.
17. Prezentēt uzņēmuma sekmīgai darbībai nepieciešamo informāciju.
18. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.
19. Regulāri paaugstināt profesionālo kompetenci.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
 - 1.1. statistika;
 - 1.2. runas kultūra.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
 - 2.1. pārmaiņu vadība;
 - 2.2. kvalitātes vadība;
 - 2.3. grāmatvedība;
 - 2.4. nodokļi un nodevas;
 - 2.5. tiesību pamati;
 - 2.6. projektu vadīšana;
 - 2.7. pārdošanas vadība;
 - 2.8. profesionāla klientu apkalpošana;
 - 2.9. tirdzniecības plānošana un reklāma;
 - 2.10. finanses un kredīts;
 - 2.11. starptautiskā tirdzniecība;
 - 2.12. civilā aizsardzība;
 - 2.13. lietišķo attiecību ētika un psiholoģija;
 - 2.14. profesionālie termini valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. augkopība;
- 3.2. lopkopība;
- 3.3. mežkopība;
- 3.4. komercdarbība lauksaimniecībā;
- 3.5. mikroekonomika;
- 3.6. makroekonomika;
- 3.7. tirgzinības;
- 3.8. darba tiesiskās attiecības;
- 3.9. saimnieciskās darbības analīze un risku vadība;
- 3.10. cilvēkresursu vadība;
- 3.11. komerciesības;
- 3.12. vides aizsardzība;
- 3.13. informātika;
- 3.14. lietvedība;
- 3.15. darba aizsardzība;
- 3.16. valsts valoda;
- 3.17. vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī.

Pienākumi un uzdevumi:

Pienākumi	Uzdevumi
1. Lauksaimniecības uzņēmuma vadīšana un komercdarbības organizēšana.	<ol style="list-style-type: none"> 1.1.izpētīt komercdarbības iespējas esošajos tirgus apstākļos; 1.2.izstrādāt uzņēmuma biznesa plānu. Sastādīt uzņēmuma budžetu un kontrolēt budžeta līdzekļu izmantošanu; 1.3.izveidot un noformēt uzņēmuma dibināšanas dokumentus; 1.4.pārzināt nosacījumus ES un nacionālā atbalsta līdzekļu saņemšanai; 1.5.organizēt uzņēmuma darbu atbilstoši darba tiesisko attiecību reglamentējošo normatīvo dokumentu prasībām; 1.6.izstrādāt uzņēmuma lietvedības noteikumus un uzraudzīt tās kvalitāti; 1.7.aprēķināt uzņēmuma darbībai nepieciešamos līdzekļus un resursus; 1.8.noteikt iekārtotās ražošanas programmas realizēšanai nepieciešamo darbaspēku; 1.9.izveidot un vadīt darbinieku komandu. 1.10.plānot un organizēt savlaicīgu darba izpildi; 1.11.plānot, organizēt un kontrolēt racionālu

	<p>daba laika izmantošanu;</p> <p>1.12.sekot līdzī uzņēmuma reklāmas pasākumiem, prezentēt uzņēmuma produktus vai pakalpojumus;</p> <p>1.13.piedalīties gada pārskata sagatavošanā.</p>
2. Lauksaimniecības produkcijas ražošanas organizēšana.	<p>2.1.izvēlēties konkrētajos objektīvajos apstākļos izdevīgāko lauksaimniecības produkcijas ražošanas nozari;</p> <p>2.2.novērtēt lauksaimniecības mašīnu piemērotību izvēlētajai tehnoloģijai, lauksaimnieciskās produkcijas ražošanas apjomam un to atbilstību mūsdienu kvalitātes standartiem;</p> <p>2.3.nodrošināt atbilstošu lauksaimniecības nozaru speciālistu (ekspertu) piesaisti lauksaimniecības produkcijas atbilstības mūsdienu kvalitātes standartiem nodrošināšanai;</p> <p>2.4.nodrošināt vidi saudzējošus ražošanas procesus.</p>
3. Lauksaimniecības darbu tehnoloģisko procesu plānošana, organizēšana un kontrole.	<p>3.1.pārzināt lopkopības pamatus un lopkopības produkcijas pirmapstrādes noteikumus;</p> <p>3.2.pārzināt bioloģiskās lauksaimniecības metodes un prast tās pielietot;</p> <p>3.3.pārzināt augkopības pamatus un augkopības pirmapstrādes pamatus;</p> <p>3.4.pārzināt mežkopības pamatus.</p>
4. Iekļaušanās uzņēmuma vai tā struktūrvienības kultūrvīdē.	<p>4.1.nodrošināt apstākļus uzņēmuma vai tā struktūrvienības attīstīšanai un pilnveidošanai;</p> <p>4.2.ievērot profesionālo ētiku;</p> <p>4.3.izprast un respektēt kultūru atšķirības;</p> <p>4.4.veidot pozitīvu saskarsmes vidi;</p> <p>4.5.ievērot iekšējās kārtības noteikumus un uzraudzīt to normu ievērošanu;</p> <p>4.6.pārzināt valsts valodu.</p> <p>4.7.pārzināt vismaz 2 svešvalodas.</p>

<p>5. Drošas darba vides plānošana, organizēšana un kontrole.</p>	<p>5.1.ievērot vides aizsardzības prasības; 5.2.organizēt darba vides risku novēršanu un darba vides iekšējo uzraudzību; 5.3.veidot darba aizsardzības organizatorisko struktūru; 5.4.sagatavot un kontrolēt darba drošību reglamentējošos dokumentus un kontrolēt to prasību izpildi; 5.5.organizētdarba aizsardzības pasākumus un kontrolēt darba aizsardzības prasību ievērošanu; 5.6.organizēt un sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību; 5.7.kontrolēt ražošanas apstākļu atbilstību darba aizsardzības prasībām.</p>
<p>6. Informācijas tehnoloģiju resursu izmantošana.</p>	<p>6.1.izvērtēt tirgū piedāvāto informācijas tehnoloģiju atbilstību uzņēmuma vajadzībām; 6.2.pārzināt un izmantot interneta tehnoloģijas; 6.3.pārvaldīt modernos komunikāciju līdzekļus; 6.4.pārvaldīt datorizētās grāmatvedības un finanšu uzskaites programmas; 6.5.pārvaldīt finanšu tirgus norēķinu sistēmas.</p>
<p>7. Profesionālās kvalifikācijas pilnveidošana.</p>	<p>7.1.regulāri un mērķtiecīgi paaugstināt zināšanas un prasmes vadības zinību jomā; 7.2.regulāri un mērķtiecīgi paaugstināt zināšanas un prasmes lauksaimniecības jomā; 7.3.attīstīt līdera prasmes; 7.4.attīstīt komunikācijas un saskarsmes prasmes; 7.5.pilnveidot profesionālās terminoloģijas zināšanas svešvalodās.</p>

Komercedarbības speciālists lauksaimniecībā profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Ineta Kristovska – SIA "Biznesa vadības koledža", direktore, docente
Irina Pilvere – Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Ekonomikas fakultātes dekāne, profesore

- Dainis Paeglītis – Latvijas Savvaļas dzīvnieku federācija, prezidents, briežu dārza "Saulstari" īpašnieks
Dainis Locāns – Latvijas Biznesa konsultantu asociācija, izpilddirektors
Evita Dimante – SIA "LLK", valdes priekšsēdētāja, z/s "Dangas" direktore
Gunta Dimante – z/s "Dangas", īpašniece
Ainārs Dimants – z/s "Alejas", īpašnieks
Aigars Plotkāns – SIA "Komerzizglītības centrs", pasniedzējs
Anita Vismane – SIA "Iecavnieks", augkopības projektu vadītāja, z/s "Vismaņi", īpašniece

Komercedarbības speciālists lauksaimniecībā profesijas standarta eksperti:

- D.Lucaua – Zemkopības ministrija, valsts sekretāre;
E.Treibergs – Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome, valdes priekšsēdētājs.